

Bovennatuurlijke verschijnselen

MEER DAN DE HELFT VAN DE NEDERLANDERS GELOOFT ERIN

Een knipperende lamp, een radio die uit zichzelf aangaat, een voorspellende droom. De één wuift het weg als onzin of stom toeval, de ander ziet er een bijzondere betekenis in. Uit nieuw onderzoek in opdracht van Stichting Skepsis blijkt dat meer dan de helft van de Nederlanders in minstens één bovennatuurlijk verschijnsel gelooft. Vooral het geloof in geesten, spoken, vorige levens en buitenaardse wezens wint aan populariteit.

Een broodnuchtere Fries, noemde Henk Dijkstra (65) zichzelf altijd. Engelen, aardstralen, geesten, chakra's, aura's; alles wat enigszins riekt naar spiritualiteit deed hij af als 'zweverig geneuzel'. Totdat vijf jaar geleden zijn moeder overleed en hij zelf te maken kreeg met vreemde, onverklaarbare verschijnselen. "Toen ik naar haar uitvaart reed, klonk op de radio een liedje dat zij vroeger in de keuken zong. Ik had het in geen tijden meer ergens gehoord. Diezelfde avond ging een lamp boven de tafel kapot, terwijl we die net hadden vernieuwd. Op mijn moeders lievelingsstoel streek een vlindertje neer. Ik vond dat bijzonder. Er gebeurde zo veel dat het nauwelijks toeval kon zijn. Het zette me aan het denken: misschien is er toch meer tussen hemel en aarde. Niet zozeer een God, maar iets anders", vertelt Henk.

Geesten en buitenaardse wezens

Hij is niet de enige die een dergelijke ervaring heeft. De Universiteit van Amsterdam en Kieskompas deden dit jaar in opdracht van Stichting Skepsis een onderzoek naar het geloof in paranormale verschijnselen onder Nederlanders. 55 procent van de respondenten gaf aan te geloven in één van de 28 bovennatuurlijke verschijnselen die hen werden voorgelegd. Vooral voor geesten, spoken, vorige levens en buitenaardse wezens bestaat een toenemende belangstelling. Helderziendheid, telepathie, aardstralen en dagelijks bijgeloof zijn minder populair in vergelijking met een eerder onderzoek van Stichting Skepsis uit 1985. "Paranormale beurzen zijn bijvoorbeeld niet meer zo in trek. Al zie je wel dat de oudere generatie, die er destijds ook al mee bezig was, dit nog steeds

interessant vindt. Jongeren richten zich meer op meditatie en

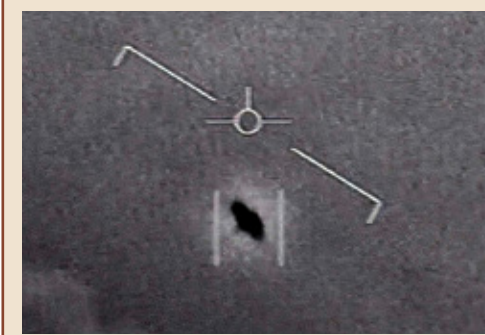
retraïtes", verklaart Michiel van Elk (foto), neurowetenschapper aan de Universiteit van Leiden, die betrokken was bij het onderzoek.

Verbeeldingskracht

Van Elk verdiept zich al jaren in de psychologische en neurowetenschappelijke basis van religieuze en spirituele ervaringen. Uit zijn onderzoek blijkt dat persoonlijkheid een belangrijke rol speelt bij het geloof in bovennatuurlijke verschijnselen. "Mensen die vatbaarder zijn voor spiritualiteit hebben een groter voorstellingsvermogen en een sterke verbeeldingskracht", legt Van Elk uit. Zeven jaar geleden deed hij met zijn collega's een opvallend onderzoek tijdens het muziekfestival Lowlands. Met een 'godhelm' - een helm met elektroden die het brein zouden stimuleren - toonden zij aan hoe groot de kracht van placebo's is. "De elektroden deden niets, maar proefpersonen kregen te horen dat ze een spirituele ervaring konden krijgen. Ze moesten in een afgesloten, prikkelarme ruimte gaan zitten met die helm op. Dertig tot veertig procent van de mensen kreeg een mystieke ervaring zoals

Ufo's nader onderzocht

Ufo's worden steeds serieuzer genomen. Een groep wetenschappers en luchtvaartexperts deed in opdracht van NASA sinds vorig jaar onderzoek naar honderden ufo-waarnemingen. De meeste meldingen zijn gedaan door piloten van de Amerikaanse luchtmacht en de marine. Een groot deel daarvan is onverklaarbaar. Bij hun onderzoek vonden de deskundigen geen tekenen van buitenaardse oorsprong, maar de ruimteorganisatie NASA stelt wel een nieuwe hoofd UFO-onderzoek aan om de raadselachtige verschijnselen verder te bestuderen.

hallucinaties, een uittreed-ervaring of contact met een overledene."

Weg tinitus...

Het onderzoek laat volgens Van Elk zien hoe verwachtingen je waarnemingen beïnvloeden en je van iets kunnen overtuigen. Wie er gevoeliger voor is, zal eerder iets bijzonders ervaren. Tussen de vijf en tien procent van de deelnemers aan de godhelm-experimenten overkwam dat in extreme mate. Zo zei een vrouw dat haar oorsuizen na het experiment was verdwenen, terwijl ze daar haar hele leven last van had gehad. Ze wilde graag nog eens meedoen, ook toen haar verteld was dat het om een placebo ging.

Zelfhelend vermogen

Het idee dat je jezelf kunt 'helen' door ergens zelf betekenis in te vinden, sluit aan bij de werkwijze van Ria Fongers (59) uit het Drentse Ubbena. Ria werkte jarenlang in de zorg en vervolgens als loopbaanadviseur. Totdat ze ziek werd en een ander pad in sloeg. "Ik kreeg een chronische en progressieve auto-immuunziekte. Met behulp van een coach ben ik gaan visualiseren en mediteren. Daar had ik veel baat bij. Ik deed nieuwe inzichten op. Zo blijkt dat bij bedlegerige mensen de spierkracht met 15 procent kan toenemen als zij visualiseren dat ze trainen. Daarmee ben ik gaan experimenteren. Ik ervoer toen hoe sterk het zelfhelend vermogen is. Het jaar erop liep ik mijn eerste bergwandeling. Daarna startte ik mijn eigen praktijk als levenscoach. Sinds 2019 ben ik ook regressie- en reïncarnatietherapeut."

'Iedereen heeft het in zich'

Ria kan weliswaar een hand boven het hoofd van een hond leggen en aanvoelen dat hij mogelijk iets aan zijn lever mankeert, maar beschouwt zichzelf als een nuchter type. Wel voelde ze als kind al dingen aan en wist ze dat haar oma zou overlijden. "Toen ik dat uitsprak, zei mijn vader dat ik mijn mond moest

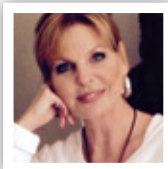

Deze meer dan honderd jaar oude foto van een groep jonge Ierse vrouwen stelt experts tot op de dag van vandaag voor een raadsel: van wie is de hand op de schouder van die vrouw?

houden en niet zo raar moest doen. Twee dagen later stierf mijn oma, zoals ik had voorspeld. Daar is niks hocus pocus aan; iedereen heeft dat in zich. Het heeft te maken met empathisch vermogen, voelen, afstemmen. Maar helaas leren we af om te veel op ons gevoel te vertrouwen. De maatschappij is gericht op ratio en vaak sceptisch over spiritualiteit.” Ria gebruikt bij haar coaching en therapie energetisch werk met aura’s en chakra’s, de natuur, sjamanisme, systeem- en familieopstellingen, meditatietechnieken en visualisatieoefeningen. “Het gaat daarbij om de betekenis die je zelf geeft aan wat je voelt. Intuïtie is je kompas. Zo kun je tijdens een sterke concentratie en meditatieve toestand voelen dat in een vorig leven dingen gebeurd zijn die nu bepalend zijn voor je leven.”

‘Ik dacht dat ik gek was’

Paragnost Barbara Bandel (56, foto) merkte al op haar zevende jaar dat ze meer voelt dan anderen. “Mijn vriendinnetje en ik kregen te maken met een man die ons naar zijn auto probeerde te lokken. Toen we de volgende dag op het politiebureau naar foto’s van mogelijke daders moesten

kijken, voelde en hoorde ik wat die mannen deden. De negatieve energie die me overspoelde was heel naar. Ik kreeg een paniekaanval en ben naar huis gerend. Jarenlang

heb ik verborgen gehouden wat ik voelde. Ik dacht dat ik gek was. Totdat ik mijn vader erover vertelde. Hij legde me uit dat het niet raar was, dat er meer is tussen hemel en aarde en dat iedereen een ‘gids’ heeft in het leven. Toen viel het kwartje.” Barbara deed aanvankelijk alleen toekomstvoorspellingen voor familieleden. Later maakte ze er haar beroep van. Ze heeft ook contact met overledenen en houdt zich bezig met onderwerpen als reïncarnatie en buitenaards leven. “Mensen willen bijvoorbeeld weten waarom ze hier zijn, waarom ze geboren zijn, wie ze in een vorig leven waren, of er buitenaards leven is, of ze er bang voor moeten zijn, wie hun

Wie is deze spookachtige figuur in de buurt van de kinderafdeling van de Leeds General Infirmary? Er gingen al jarenlang verhalen over voetstappen in de gangen zonder dat er iemand in de buurt was, maar er was niets op camera vastgelegd. Tot dit moment...

gidsen zijn. Gidsen kunnen bijvoorbeeld je overleden ouders, opa of oma zijn die je adviseren in het leven. Zie je wel, zeggen ze vaak. Ik bevestig

hun intuïtie, wat ze zelf al voelen.”

Barbara heeft over klandizie niet te klagen, maar krijgt ook geregeld felle kritiek. “Mensen sturen me bijvoorbeeld mails om te vertellen dat ik van de duivel ben. Ik hoor dit soort dingen mijn hele leven al en heb inmiddels een dikke huid. Als je er niet in wil geloven is dat prima. Je moet ervoor openstaan. De mensen die mij bezoeken doen dat. Ik ben dankbaar dat ik ze kan en mag helpen. Daar weegt de kritiek niet tegen op.”

Geen enkel bewijs

En wat zegt de wetenschap over de ervaringen en de praktijken van Barbara en Ria? “Decennialang wetenschappelijk onderzoek heeft geen enkel bewijs opgeleverd voor het bestaan van paranormale verschijnselen”, aldus Michiel van Elk. “Onder gecontroleerde omstandigheden is nog nooit overtuigend aangetoond dat helderziendheid of de gave om de toekomst te voorspellen bestaat. Wat de wetenschap wél laat zien is dat het geloof in dit soort verschijnselen mogelijk heilzaam kan zijn, door middel van het eerdergenoemde placebo-effect. De ervaringen die Barbara en Ria beschrijven zijn ook écht, maar de wetenschap zoekt de verklaring voor dit soort ervaringen eerder in de persoonlijkheid, zoals een groot vermogen tot empathie of een levendige verbeelding.” Hoe het ook zij, het onderzoek van Michiel van Elk bevestigt dat spirituele ervaringen een positief effect kunnen hebben op wie daarvoor openstaat. “We zien dat mensen die zich ermee bezighouden vaak gelukkiger zijn, minder stress ervaren en fysiek gezonder zijn.” ■

Online cursus

Michiel van Elk geeft vanaf 12 november een online cursus over spirituele ervaringen. Hij brengt daarin wetenschap en ervaring samen om spirituele ervaringen te begrijpen. Ga naar theschooloflife.com en zoek naar ‘Experts over spirituele ervaringen’.